

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-30

Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 550

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN
KLIMAAT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 februari 2022

Op 16 februari vindt in Toulouse de European Space Summit plaats. Deze bestaat in de ochtend uit een informele bijeenkomst van de Raad voor Concurrentievermogen, onderdeel ruimtevaart, en in de middag een ministeriële bijeenkomst van het Europese Ruimtevaartagentschap ESA. Bijgevoegd vindt u de geannoteerde agenda.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

Informele Raad voor Concurrentievermogen (ruimtevaart)

In de ochtend spreekt de informele RvC ruimtevaart over het *Secure Connectivity Initiative* (SCI) en *Space Traffic Management* (STM).

Secure Connectivity Initiative

De Europese Commissie wil met het SCI Europese veilige satellietverbindingen voor (data)-communicatie realiseren voor publieke en private gebruikers. Deze infrastructuur moet veilige breedband-communicatie-infrastructuur voor perifere gebieden in Europa mogelijk maken en technologische en industriële afhankelijkheden van niet-Europese aanbieders beperken. De Commissie dicht daarnaast het systeem een belangrijke rol toe in het Strategisch Kompas¹ bij het leveren van beveiligde communicatiemiddelen voor veiligheids- en defensiegebruikers. De Commissie heeft ook een geopolitiek oogmerk en wil ook diensten kunnen bieden voor Afrika, als onderdeel van het *Global Gateway* programma.²

De Commissie zal haar definitieve voorstel, inclusief regelgeving, presenteren op 15 februari 2022. Tijdens de informele Raad zal Nederland een voorlopige reactie geven. Daarna zal het kabinet een BNC-procedure starten om uw Kamer hierover te informeren.

Nederland zal tijdens de Raad aangeven positief te staan tegenover de ontwikkeling van Europese satelliet-infrastructuur voor veilige, snelle communicatie en dataverkeer. De behoefte zal in eerste instantie liggen bij Europese publieke instanties³, maar op termijn zullen naar verwachting ook Nederlandse publieke en private partijen deze infrastructuur gaan gebruiken. Ook kan deze infrastructuur worden ingezet voor defensietoepassingen. Daarbij bieden onderdelen van deze infrastructuur, zoals het kwantuminternet, kansen voor technologische en industriële ontwikkeling in ons land.

Bij meer gangbare technologie voor veilige communicatie en dataverkeer ligt een meer terughoudende rol van de EU voor de hand. Nederland zal inbrengen dat bij de verdere uitwerking van SCI de Commissie aandacht moet hebben voor eerlijke concurrentie, handhaving van het staatssteunkader, een Europese markt voor veilige en snelle communicatie en eerlijke, open en transparante aanbestedingsprocedures op alle niveaus. Daarnaast mag (vanwege de onzekere budgettaire uitwerking van het voorstel) de voortgang van de bestaande EU-ruimtevaartprogramma's niet in het gedrang komen. ESA moet fungeren als technische partner van de Commissie bij de ontwikkeling en realisatie van zo'n netwerk.

Space Traffic Management

De sterke wereldwijde groei van de ruimtevaart zorgt voor een toename van de zorgen over een veilige en duurzame ruimtevaart. Nederland zet zich in voor het opstellen van een internationaal regelgevend kader op het gebied van verkeersmanagement in de ruimte (STM), waar mogelijk juridisch bindend. Naast STM kunnen ook andere zaken, zoals robuuste satellieten, *space surveillance and tracking* (SST) en gecontroleerde terugkeer naar aarde, de ruimtevaart veiliger en duurzamer maken. Nederland draagt dit standpunt zowel binnen de VN als binnen Europese gremia uit en zet in op een inclusief proces, waarbij bedrijven, defensie en

¹ Zie kabinetsappreciatie concept Strategisch Kompas, Kamerstuk 21 501-28, nr. 229.

² Zie BNC-fiche mededeling Global Gateway, Kamerstuk 22 112, nr. 3282.

³ Zoals Europees Grens- en kustwachtagentschap Frontex.

andere belanghebbenden betrokken worden. Hierbij dient het Europees Ruimteagentschap ESA, als technisch partner van de Commissie ook een rol te hebben.

Ministeriële bijeenkomst van het Europese Ruimtevaartagentschap ESA

In de middag vindt een ministeriële bijeenkomst van ESA plaats, waarbij naast de EU-leden ook de ESA-leden Noorwegen, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland aanwezig zijn. Hier zal worden gesproken over *accelerators* en *inspirators*, waarbij de *accelerators* het gebruik van ruimtevaarttechnologie moet stimuleren, terwijl de *inspirators* als doel hebben het brede publiek voor ruimtevaart te interesseren, ook om jongeren te verleiden om exacte vakken en technische opleidingen te kiezen. ESA verwacht overigens dat deze *accelerators* en *inspirators* op de langere termijn kunnen leiden tot een hoger Europees investeringsniveau in de ruimtevaart, waarmee een vergroting van de achterstand van Europa op de Verenigde Staten en wellicht andere ruimtevaartmachten kan worden voorkomen.

De gekozen *accelerators* (a) *Space for a Green Future*, (b) *Rapid and Resilient Crisis Response* en (c) *Protection of Space Assets* hebben als doel om meer gebruikers van ruimtevaarttechnologie te creëren door beter aan te sluiten bij de behoeften van eindgebruikers. De twee *inspirators* (i) *Icy moons sample returns* (ii) Europese bemande ruimtevaart moeten strategische technologieën opleveren en kunnen tot inspiratie van het brede publiek leiden.

Nederland staat positief tegenover de verdere uitwerking van de *accelerators* en *inspirators*, en wil bijdragen aan het bevorderen van het gebruik van satellietdata en ruimtevaarttechnologie. Goede samenwerking met nationale organisaties zoals *Netherlands Space Office* (NSO) is van belang bij de *accelerators* om duplicering van activiteiten te voorkomen en gebruik te maken van kennis over nationale gevoeligheden.